

פרשת ויחי (פרקים מט-נ)

עמוד ב: מקבילות

א ויקרא יעקב, אל-בניו; ויאמר, האספו ואגידה לכם, את אשר-יקרא אתכם, באחרית הימים.
 ב הקצצו ושמעו, בני יעקב; ושמעו, אל-ישראל אביכם. **ראובן בכרי אתה**, כחי וראשית אוני-
 יתר שאת, ויתר עז. ד פחו כמים אל-תותר, כי עלית משכבי אביד; **אז חללת, יצועי עלה**.
 ה שמעון ולוי, אחים-קלי חמס, מכרתיהם. ו בסדם אל-תבא נפשי, בקהלם אל-תחד כבדי: כי
 באפם הרגו איש, וברצנם עקרו-שור. ז ארור אפם כי עז, ועברתם פי קשתה; אחלקם ביעקב,
 ואפיצם בישראל.

שלילת הזכויות
 הבכורה מראובן
 והענקת זכויות
 הנחגה על יהודה
 וזכויות הנחלה על
 יוסף מבואר בדה"א
 ה, א ויבני **ראובן** בכור
 ישראל **כי הוא הבכור**
ובחללו יצועי אביו
 נתנה בכרתו לבני
 יוסף בן ישראל, ולא
 להתייחס לבכרה
כי יהודה גבר באחיו
זקניד ממנו, והבכרה
ליוסף. לכן קיבלו
הם את הברכות
העיקריות, והנחלות
הגדולות ביותר
וחשובות ביותר
מבחינה גיאופוליטית

אב וכן, יוסף אינו
 אחד מ-3 אבות
 האומה, אבל הוא
 יותר דומה לאב
 האומה מאשר לאב
 של שבט רגיל -
 והרי בניו הם
 שבטים. הוא לא
 נביא, אבל חולם
 ומפענח חלומות
 נבואיות. הוא עיקר
 תולדות יעקב על פי
 לז, ב.

ב-מז, לא שם שבועת
 יוסף ליעקב מודגש
 שלא יקבר במצרים
 וכאן הדגש הוא **שכן**
בניו יקברו במערת
המכפלה (לפי
הרמב"ן משמעות
השבועה הזאת שהיא
תחייב גם את פרעה,
כשבועת אדם לפני
מותו) לכן שם הדגש
על התנאה של
ייקבר במצרים, וכאן
הדגש על הקבורים
האחים.

בפסוק כג לעיל מופיע
 אותו ביטוי כי אחים
 של יוסף חששו מפניו
 למידה כנגד מידה,
 ממשטמם, ולמדו את
 הדבר מדברי עשו כי
 כז, מא: **וישטם** עשו
 את-יעקב על-הברכה
 אשר ברכו אביו;
 ויאמר עשו בלבו
 יקרבו ימי אבא אבי
 ואחנה את-יעקב
 אחי.

ביטויים שמופיעים
 מיד לאחר התגלות
 יוסף לאחיו: **ויחן את-**
קלו בכפי... ועתה אל-
תעצבו ואל-יחר-
בעיניכם כי-מקרתם
אתי הנה כי למחיה
שלחתי א-להים
לפניכם... וישלחתי
א-להים לפניכם לשים
ולהחיות לכם לפליטה
גדלה... וכלפתי אתך
שם (מה, ה-יא)

ח **יהודה**, אתה **יודוד אחיד**-ידד, בערף אביד; וישתחוו לך, בני אביד. ט גור ארניה יהודה, מטריך
בני עלית; פרע רבץ פארניה וכלביא, מי יקימנו. י **לא-יסור שבט מיהודה**, ומחוקק מבין רגליו,
 עד כי-יבא שילה, ולו יקחת עמים. יא אסרי לגפן עירה, ולשרקה בני אתנו; כבס בניו לבשו,
 ובדם-ענבים סותה. יב חכלילי עינים, מינו; ולבן-שנים, מחלב.
 יג זבולן, לחוף ימים ישכן; והוא לחוף אגית, וירכתו על-צידו.

יד יששכר, חמר גרם-רבץ, בין המשפטים. טו וירא מנחה כי טוב, ואת-הארץ כי נעמה; ויט שכמו
 לסבל, ויהי למס-עבד. טז דן, וזינו עמו-פאחד, שבטי ישראל. יז יהי-דן נחש על-י-
 דרד, שפיפו על-י-ארח-הנשף, עקבי-סוס, ויפל רכבו, אחר. יח לישועתך, קויתי ה'. יט גד,
 גדוד גוגדנו; והוא, גיד עקב.

כא נפתלי, איקה שלחה-הנתן, אמרי-שפר. כב בן פרת **יוסף**, בן פרת
 על-יען; בנות, צעדה על-שור. כג וימררהו ורבו; **וישטמהו**, בעלי חצים. כד ותשב באיתן קשתו,
 ויפזו זרעי נדיו; מידי אביר יעקב, משם **רעה אביו ישראל**. כה מאל אביד ויעזרד, ואת שדי
 ויברכך, ברכת שמים מעל, ברכת תהום רבצת תחת; ברכת שדים, ורחם. כו ברכת אביד, גברו
 על-ברכת הורי, עד-תאות, גבעת עולם; **תהיין לראש יוסף, ולקדד נזיר אחיו**.

כו בנימין זאב יטרף, בבקר יאכל עד; ולערב, יחלק שלל. כז כל-אלה שבטי ישראל, שנים
 עשר; וזאת אשר-דבר להם אביהם, ויברך אותם-איש אשר כבדו, ברוך אתם.
 כט **ויצו אותם**, ויאמר אלהם אני נאסף אל-עמי-קברו אתי, אל-אבתי: אל-המערה אשר בשדה,
 עפרון החתי. ל במערה אשר בשדה המכפלה, אשר על-פני-ממרא-בארץ כנען: אשר קנה אברהם
 את-השדה, מאת עפרון החתי-לאחוזת-קבר. לא שמה קברו את-אברהם, ואת שרה אשתו, שמה
 קברו את-יצחק, ואת רבקה אשתו; ושמה קברתי, את-לאה. לב מקנה השדה והמערה אשר-בו,
 מאת בני-חת. לג ויכל יעקב לצות את-בניו, ויאסף רגליו אל-המטה; ויגוע, ויאסף אל-עמיו. א

א ויפל יוסף, על-פני אביו; ויבך עליו, וישק-לו. ב ויצו יוסף את-עבדיו את-הרפאים, **לחנט את-**
אביו; ויחנטו הרפאים, את-ישראל. ג וימלאו-לו ארבעים יום, כי בן ימלאו ימי החגטים; ויבכו
 אותו מצרים, שבעים יום. ד ויעברו, ימי בכיתו, וידבר יוסף, אל-בית פרעה לאמר: אם-נא
 מצאתי חן, בעיניכם-דברו-נא, באזני פרעה לאמר, ה אבי השביעיני לאמר, הנה אנכי מת-בקברי
 אשר פיתתי לי בארץ כנען, שמה תקברני; ועתה, אעלה-נא ואקברה את-אבי ואשובה. ו ויאמר,
 פרעה: עלה וקבר את-אביד, פאשר השביעך. ז ויעל יוסף, לקבר את-אביו; ויעלו אתו כל-עבדי
 פרעה, זקני ביתו, וכל, זקני ארץ-מצרים. ח וכל בית יוסף, ואחיו ובית אביו: רק, טפס וצאנם
 ובקרים-עזבו, בארץ גשן. ט ויעל עמו, גם-רכב גם-פרשים; ויהי המנחה, כבד מאד. י ויבאו עד-גרון

האטד, אשר בעבר הירדן, ויספדו-שם, מספד גדול וכבד מאד; ויעש לאביו אבל, שבעת ימים. יא
 וירא יושב הארץ הנעני את-האבל, בגרון האטד, ויאמרו, אבל-כבד זה למצרים; על-כן קרא שמה,
 אבל מצרים, אשר, בעבר הירדן. יב ויעשו בניו, לו-כן, פאשר צום. יג וישאו אתו בניו, ארצה כנען,
 ויקברו אתו, במערת שדה המכפלה: אשר קנה אברהם את-השדה לאחוזת-קבר, מאת עפרון החתי-
 על-פני ממרא. יד וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו, וכל-העלים אתו לקבר את-אביו, אחרי, קברו את-
 אביו. טו ויראו אחי-יוסף, כי-מת אביהם, ויאמרו, לו **ישטמנו** יוסף; והשב ישיב, לנו, את כל-הרעה,
 אשר גמלנו אתו. טז ויצו, אל-יוסף לאמר: אביד צנה, לפני מותו לאמר. יז כה-תאמרו ליוסף, אנא

שא נא פשע אחיד וחסאתם כי-רעה גמלוד, ועתה שא נא, לפשע עבדי א-להי אביד; **ויבך יוסף,**
 בדברים אליו. יח ויילכו, גם-אחיו, ויפלו, לפניו; ויאמרו, הננו לך לעבדים. יט ויאמר אלהם יוסף, **אל-**
תיראו: כי התחת א-להים, אני. כ ואתם, חשבתם עלי רעה, א-להים, חשבה לטבה, למען עשה פיום
הזה, להחית עם-רב. כא ועתה, אל-תיראו-אנכי אכלכל אתכם, ואת-טפכם, וינחם אותם, וידבר על-

לבם, כב וישב יוסף במצרים, הוא ובית אביו; ויחי יוסף, מאה ועשר שנים. כג וירא יוסף לאפרים,
 בני שלשים; גם, בני מכיר בן-מנשה-ילדו, על-ברכי יוסף. כד **ויאמר יוסף אל-אחיו, אנכי מת, וא-**
להים יפקד ויפקד אתכם, ותעלה אתכם מן-הארץ הזאת, **אל-הארץ**, אשר נשבע **לאברהם ליצחק**
וליעקב: כה **וישבע יוסף, את-בניו** ישראל **לאמר:** פקד ויפקד א-להים אתכם, **והעלתם את-עצמתם**
מזה. כו וימת יוסף, בן-מאה ועשר שנים; **ויחנטו אתו,** ויישם בארון במצרים.

נבחר

במקרא הסיבה שאין
 עושים הלוויה
 למקום רחוק היא
 בגלל סרחון הגופה,
 ולכן רחל נקברה
 במקומה כמו שכל מת
 שקונה מקומו. ניתן
 לקבור ברחוק רק
 בעזרת חניטת הגופה
 חניטה.

השוואות יוסף ליעקב
 ענינו דברינו לעיל פסוק כד
 מז, כח ויחי יעקב בארץ
 מצרים... ויהי ימי-יעקב
 שני חיי-שבע שנים
 וארבעים ומאת שנה.
 מה, כא: ויאמר ישראל
 אל-יוסף הנה אנכי
 מת; והנה א-להים
 עמכם והשיב אתכם
 אל-ארץ אבותיכם.
 מז, כט... ויקרא לבנו
 ליוסף ויאמר לו... שים-
 נא ידך תחת ירכי... אל-
 נא תקברני במצרים.
 לעיל ב: **ויחנטו**
 הרפאים את-ישראל.